

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๖

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันจันทร์ที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

ครั้งที่ ๖/๒๕๗๖ (ดำเนิญ)

๑. กระทู้ถามของขุนวรดิษฐ์ครุฑวงศย์ เรื่องรัฐบาลจะมีวิธีใดช่วยเหลื่อพวกพ่อค้าของป่าไม่ให้ถูกคนกตรางกดราคาได้บ้าง ๒๐๕-๒๐๖

๒. กระทู้ถามของขุนวรดิษฐ์ครุฑวงศย์ เรื่องรัฐบาลมีนโยบายในเรื่องแพทย์ของจังหวัดหนองคายอย่างไร ๒๐๖-๒๑๐

๓. กระทู้ถามของนายเจือศรียามย์ เรื่องโครงการผลิตประทานรัฐบาลดำริจะทำทางมณฑลภาคใดไว้อย่างไร เมื่อไร ๒๑๐-๒๑๗

๔. ข้อซักถามของนายทองอยู่พุ่มพุ่มใน เรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชชกาลที่ ๖ เสด็จพระราชดำเนินเพื่อรักษาพระเนตรยังอเมริกา ๒๑๗-๒๓๖

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๖/๒๔๗๖ (สามัญ) สมัยที่ ๒
วันจันทร์ที่ ๑๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๐ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๑๑๔ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ระเบียบวาระค้างมาตั้งแต่คราวประชุม
คราวก่อน เริ่มด้วยกระทู้ที่ ๘ ขอให้ขุนวรดิษฐ์ครุฑวงษ์ผู้เป็นเจ้าของ
X
ถามขึ้น

ขุนวรดิษฐ์ครุฑวงษ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐบาลดังนี้ การค้าของป่า หนึ่ง เขาและ
กระทู้คดีคดี พวกราษฎรในจังหวัดหนองคาย และจังหวัดสกลนคร
ได้นำสิ่งเหล่านี้ไปขายให้แก่พ่อค้าคนกลาง คือพวกจันทน์จังหวัดขอนแก่น
เป็นอรรถสำคัญส่วนหนึ่งแก่มณฑลนั้น แต่การกระทำของราษฎรเหล่านี้
นั้น เสียเปรียบพวกพ่อค้าคนกลางอย่างยิ่ง เท่ากับว่าราษฎรเป็นเหยื่อ
ของคนกลางทีเดียว ด้วยราษฎรเหล่านี้ ขายด้วยอาการเหมือน
คนตาบอด คือว่า เมื่อคนนำสินค้าไปขายที่ขอนแก่นนั้น คนหาซื้อราคา

ไซ้ได้บ่อย เป็นคนว่า มีบาดแผลก็อาจกระทำปฐมพยาบาลได้ หรือ
 ปวดหัวตอกรอนเป็นไซ้ ก็อาจจะให้ยาแก้ไซ้รับประทาน พอประทังไป
 ถ้าเราทำเช่นนี้ได้ ก็เห็นว่า ยังมีประโยชน์ดีมากกว่าที่ยังไม่ได้หาเสีย
 คิดไว้เช่นนี้ สำหรับจะแก้ปัญหาในชนชั้น ถ้าบ้านเมืองเรามั่งคั่งสมบูรณ์
 เมื่อไร มีแพทย์ประกาศนียบัตรพอเมื่อไร เราก็จะกระจายไปให้พอ
 ทีเดียว

ขุนวรดิษฐ์ครุฑวงศย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว
 เท้าที่ฉายวิวัฒนาการที่แจ่มมาเมื่อคืน ที่จะขยับขยายออกไปถึงชนบทต่าง
 นน ข้าพเจ้าก็รู้สึกยินดีอยู่แล้ว แต่ขอสำคัญนั้นอยากจะทราบว่า เมื่
 ไรจะทำได้ถึงอำเภอ เพราะเหตุว่าที่จังหวัดนั้น ความจริงก็มีแพทย์อ
 แล้ว แต่สำหรับชนบทบ้านนอกนั้นยังไม่มั่งคั่งเลย เหตุนี้แหละจึงอย
 ทราบว่า สักเมื่อไรจะทำได้ถึงอำเภอ อีกประการหนึ่ง เพื่อจะสน
 ับสนุนในกิจการเรื่องนี้ ที่ควรจะมีจิตใจในเรื่องแพทย์หรือในเรื่องการบำรุง
 ความสุขของพลเมือง ข้าพเจ้าจำเป็นที่จะต้องขอบรรยายให้ทราบคา
 เป็นไปของพลเมืองแถบชนบทเหล่านั้นบ้างคงน เพราะเหตุว่าเรื่องนป
 เรื่องสำคัญจะสำคัญมากทีเดียว ท่านผู้เป็นประธาน ญัตติเรื่องนถ
 ด้วยความเป็นไปในทำนองเดียวกันหลายจังหวัด ข้าพเจ้าจึงหวังว
 ท่านสมาชิกทั้งหลายจะพึงถ้อยคำของข้าพเจ้าด้วยความเข้าใจได้ แ
 ช่วยออกความคิดเห็นให้บังเกิดประโยชน์สุขแก่ราษฎร อันกำลัง

ตั้งใจรอคอยรับอยู่ด้วยความยากเป็นแน่แท้ ท่านผู้เป็นประธานที่เคารพ
 เรืองนเป็นเรืองสำคัญ และสำคัญมากที่สุด เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องที่
 เกี่ยวด้วยความสุขกายสบายใจของประชาชน ซึ่งเราปรารถนากันยิ่ง
 นึก เกี่ยวด้วยการขังขังของพลเมืองให้ตั้งอยู่นาน ไม่แตกดับลงด้วย
 ความไม่จำเป็น เพื่อประเทศจักได้บุคคลที่คุ้นเคยกับโลกมานาน ไว้เป็น
 พลเมืองจำนวนมาก ๆ เกี่ยวด้วยการบำรุงกำลังกายของพลเมืองให้
 แข็งแรงอยู่ทุกเวลา ไม่ใช่โรคชดแอต เพื่อว่า เมื่อประเทศต้องการใช้
 แรงนั้นเมื่อใด ก็จะได้รับประโยชน์อันสมบูรณ์ในบัดนี้ เกี่ยวด้วยการ
 ทวีจำนวนแห่งพลเมืองของประเทศ ซึ่งตามธรรมชาติต้องการด้วยกัน
 ทุก ๆ ประเทศ กล่าวเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศที่มีพลเมืองน้อยเช่น
 สยามเรา ในบัดนี้ต้องการมากที่สุดที่จะมากได้ เกี่ยวด้วยยุทธศาสตร์
 ตามทางการของทหาร อันเราจะไม่เห็ดขวิดแต่เดี๋ยวนั้นไม่ได้

ท่านสมาชิกทุกท่าน ด่วนแต่เป็นนักการเมืองแล้วทั้งนั้น เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าจึงไม่จำเป็นต้องชี้แจงอย่างไรต่อไปอีก ก็คงจะเข้าใจดีตลอดแล้ว
 เหตุใดข้าพเจ้าจึงกล่าวแต่อย่างนี้ เกี่ยวด้วยการทวีจำนวนพลเมือง
 อันประเทศเราต้องการมากที่สุด และเหตุใดจึงว่าเกี่ยวกับยุทธศาสตร์
 อันประเทศเราจะไม่เห็ดขวิดแต่เดี๋ยวนั้นไม่ได้

ที่ข้าพเจ้าถามรัฐบาลนเป็นท่านเองว่า รัฐบาลมันนโยบายเรื่องคุ้ม
 ครองป้องกันชีวิตของพลเมืองอย่างไร ก็เนื่องแต่เหตุที่รัฐบาลจัดให้มี

แพทย์หลวงจังหวัดละ ๓ คน เพราะเท่าที่ข้าพเจ้าเห็นเป็นอยู่ในภาค
 มณฑล จังหวัดชนบทมีจังหวัดหนองคายเป็นอาทิ การกระทำของ
 รัฐบาลยังคงอยู่ในภาวะที่ปล่อยให้ไปไปตามยถากรรม เพราะเหตุใด
 ข้าพเจ้าจึงกล่าวอย่างนั้น ก็เพราะเหตุว่า เมื่อเจตาราชฎีรเกิดความคิดเจ็บ
 บ่นขึ้น อันจำต้องใช้แพทย์ผู้ชำนาญรักษาพยาบาล จึงจะทำให้ชีวิตรอด
 ต่อไปได้ แต่ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นใคร ซึ่งสมัยนี้เรียกกันว่า คนไข้ของ
 ราชฎีร ดังที่อังกฤษเรียกว่า บัปลิคเซอร์เวนต์ ไปทำการช่วยเหลือ
 ประการใดเลย ก็เมื่อไม่มีใครช่วย จึงเป็นกรรมดะอยู่เอง ที่จะต้อง
 ช่วยตนเอง ที่เขาทำอะไรดี อะไรทำให้หายทุกข์เวทนาได้ ก็จึงอุ้มหิ้ว
 ลึงหน ผัวบ้าง ยาว้าง จังหวัดที่ข้าพเจ้าอยู่ เพราะเหตุที่เป็นเมืองป่า
 เมืองดง จะมีอะไรเล่า นอกจากรากไม้ในป่า กินและทาเข้าไป ไม่หาย
 ก็ตายเหต อย่างนี้ ถ้าข้าพเจ้าไม่กล่าวไว้ ปล่อยให้ไปตาม
 ยถากรรม จะให้ข้าพเจ้าแสดงว่าอะไรเล่า

จังหวัดหนึ่ง ๆ ทั้งรัฐบาลเก่าและใหม่ จัดให้มี แพทย์หลวง
 ประจำไว้คนหนึ่ง แต่ว่าจังหวัดนั้น ๆ มีพดเมืองนับด้วยแสน สองแสน หรือ
 สามแสน ฉะนั้น แพทย์นั้นจะทำการไหวหรือ ใครบ้างที่ทำได้ ข้าพเจ้า
 คิดว่าไม่มีเลย เท่าที่ข้าพเจ้าสังเกตมา เพียงแต่ทำการพยาบาลให้หนักโทษ
 และครอบครัวของข้าราชการ ถ้าทำจริง ๆ ก็เหลือมือเดียวแล้ว ข้าพเจ้า
 เคยได้ยินราชฎีรปรารภเข้าหูอยู่เนือง ๆ ว่า หมอหลวงนั้น เป็นหมอ

สำหรับรักษาคนหลวง หรือเป็นหมอของข้าราชการ ไม่ใช่หมอสำหรับ
ราษฎร หรือหมอของราษฎร ซึ่งถ้าใครตรวจให้ละเอียดแล้ว ก็จะ
เห็นเป็นความจริงอยู่บ้าง ไม่ใช่พูดอย่างเหลวไหลทีเดียว

พอถึงปีหนึ่ง ๆ รัฐบาลเรียกราษฎรเข้ามาขังจังหวัด แล้วก็คัดเลือก
เอาแต่ที่ด ๆ ไว้เป็นทหารและตำรวจ ที่ไม่ดเสีย แข็งเสีย ขาพยาธิ อย่างนี้
ปล่อยกลับไป ไม่ได้บังคับจัดการประการใดต่อไปอีกเลย ข้าพเจ้ามี
ความเสียใจอย่างยิ่ง ที่จำต้องกล่าวต่อไปว่า ลักษณะแห่งการกระทำ
ของรัฐบาลดังกล่าวมานั้น อุปมาดังเจ้าของฝูงสัตว์ ซึ่งเมื่อถึงคราว
ต้องการสัตว์ตัวใดตัวใด ไซ้หรือจำหน่าย ก็ด้อนสัตว์เหล่านั้นเข้าคอก และ
ก็เลือกเอาแต่ตัวดี ๆ ไซ้หรือจำหน่าย ตัวไหนชั่ว ไม่ได้ ก็ปล่อยเข้าป่า
เข้าดงไป ให้หากินเอาเองตามยถากรรมของมันละนั้น

ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนกันว่า ถ้อยคำที่ข้าพเจ้านำมาอุปมาประมาณไม่
สุภาพอยู่บ้าง แต่ก็เป็นกรจำเป็นจริงที่ตองกล่าวเช่นนั้น อนึ่ง เจตนา
ข้าพเจ้าก็หนักไม่ออกว่า มีอุปมาอันใดบ้างที่สุภาพ อันควรจะนำมา
กล่าว จึงต้องรับประทานอภัยโทษต่อสัตว์ ด้วย

ข้าพเจ้าอยู่จังหวัดหนองคาย อันเป็นจังหวัดติดต่อกับประเทศไทย
ลาว ซึ่งอยู่ในความปกครองของฝรั่งเศสเป็นเวลา ๓๕ ปีเศษ นับว่า
นานโขอยู่ ข้าพเจ้าได้เห็นความเป็นอยู่ในการ ปกครองของ ฝรั่งเศสมา
มากหลาย กล่าวเฉพาะเรื่อง การคุ้มครองบึงกันชีวิตพดเมืองของ

เขา ถึงแม้ว่า คนของเขาไม่ใช่ชาวฝรั่งเศส เป็นแค่คนโคโคโตนี่ก็ดี เขาก็ยังไม่ปล่อยให้ชีวิตพลเมืองของเขาเป็นไปตามยถากรรมเลย ตามเมืองสำคัญๆ ของเขา มีโรงพยาบาล และใช้แต่เท่านั้น แม้ตำบลโคอันเป็นตำบลสำคัญก็ยังมีโรงหมอ ซึ่งข้าพเจ้าขอเรียกว่า สุขศาลาอย่างของเรา อยู่ที่ไปอีกด้วย เมื่อฝั่งเราไม่มีโรงพยาบาล และ สุขศาลาตำบล พวกราษฎรของเราที่ข้ามฝั่ง ไซงไปอาศัยบาร์มของเรา เป็นบุญของเขานักหนา ที่เขามักใจ เอื้อเฟื้อแก่คนไทย ไม่รังเกียจ เมืองเวียงจันทร์ แห่งเดียว มีคนไทยไป รักรักษาตัวมากกว่าคนของเขาบรรดา ๕ ถึง ๒ เท่า

ท่านผู้เป็นประธาน ข้าพเจ้ายังมีเรื่องแสดง อีกมาก เป็นต้นว่า หมอหลวงที่คิดส่งไปนั้น เกือบจะกล่าวได้ว่า ส่งไปแต่ตัวคน เครื่องมือ ไม่มีไปให้พอแก่การงาน เพียงแต่จะทำการผ่าตัดก็ทำไม่ได้ เพราะไม่มีห้อง และ โต๊ะผ่าตัด ไม่มีเครื่องมือครบถ้วน ไม่มีคนช่วยเหลือ และอย่าว่าแต่การผ่าตัด ซึ่งแพทย์จะต้อง รมัตรีระวังการกระทำนั้นเลย เพียงแต่อยากจะทราบว่ามีเชื้อโรคอะไรปนอยู่บ้างก็ไม่อาจทราบได้ เพราะไม่มีอะไรจะตรวจ แต่ที่ข้าพเจ้าไม่กล่าว ก็เพราะเท่าที่ ข้าพเจ้ากล่าวแล้ว เป็นถ้อยเพียงพอกับ ที่จะทำให้รัฐบาลเข้าใจได้ ดีแล้วว่า เหตุใดข้าพเจ้าจึงถามรัฐบาลว่า รัฐบาลนี้ มีนโยบายในเรื่องนี้อย่างไร อนึ่ง ถ้ารัฐบาลไม่มีนโยบายอย่างไรอีกแล้ว ข้าพเจ้าก็ใคร่ที่จะเสนอ นโยบายของข้าพเจ้าที่คิดไว้ให้จัดการ ถ้านโยบายของ ข้าพเจ้า

เป็นสิ่งที่ทำไปไม่ได้ ข้าพเจ้าก็หวังว่า ท่านสมาชิกทั้งหลายจะช่วยคิด
หาหนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสำเร็งประโยชน์ในเรื่อง
ที่ให้ความสุขแก่พลเมืองคนได้

ที่สุดแห่งคำแถลงนี้ ข้าพเจ้าขอให้สภาฯ ระลึกให้มากกว่า ถ้าไม่
แก้ไขอย่างไรแล้ว ก็อาจจะทำให้ราษฎรเห็นใจในเรื่องที่รัฐบาลรับว่า
จะให้ความสุขแก่พลเมืองคนได้ ทั้งจะเป็นที่อายนแก่ไทยต่างด้าวอันอยู่ใน
ความปกครองของฝรั่งเศสอีกด้วย

ที่ข้าพเจ้าได้กราบเรียนมานี้ ก็เพื่อจะสนับสนุนให้รัฐบาลช่วย
โปรดคำริเริ่มนี้ให้ โดยเร็วสักหน่อย อย่างน้อย ถ้าจะ จัดทำในบาง
ตำบลหรือที่ชุมนุมสำคัญ ๆ หรือขอให้มีเพียงชั้นอำเภอก่อน เท่านั้นก็จะ
เป็นการสมควร ถ้าหากว่า รัฐบาลยังต้องการ ทราบว่าควร จะ กระทำ
อย่างไร ข้าพเจ้าจะได้ให้ความเห็นว่าควร จะ จัดการ อย่างไร

หุดวงนรินทร์ประสาทรเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ตามที่ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคายกระทำตามรัฐบาลว่า แพทย์
หุดวงประจำประท้องที่จังหวัดหนองคายไม่มีพอใช้ รัฐบาลมีนโยบาย
ในเรื่องนี้อย่างไร และรัฐบาลได้คอบริจาคแล้วนั้น ข้าพเจ้ามีความสนใจ
ขอสนับสนุน และเสนอว่า การแพทย์และสาธารณสุขของประเทศสยาม
ในขณะนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับของประเทศใกล้เคียง เช่นในอินโดจีน
ของประเทศฝรั่งเศสแล้ว ข้าพเจ้า เห็นว่ายัง ถ้าหลัง กว่า เขา อยู่ หาย

ประการ ที่สำคัญคือ จำนวนแพทย์และสถานพยาบาลไม่พอกับจำนวน
 พดเมือง เหตุที่ตาตงนี้ เป็นเพราะขาดเงินบำรุงอย่างหนึ่ง ไม่อาจเพิ่ม
 จำนวนแพทย์ขึ้นได้ตามความต้องการ ประเทศสยามมีพดเมืองประมาณ
 ๓๒ ตำบลคน แต่มีแพทย์แผนปัจจุบันรวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๐๐ คนเท่านั้น
 หรือคิดเป็นอัตราได้แพทย์ ๓ คนต่อพดเมืองประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน
 ย่อมเห็นได้ว่า เรายังขาดแพทย์อยู่อีกเป็นจำนวนมาก และไม่ว่าเช่นนั้น
 จำนวนแพทย์ที่รัฐบาลมีอยู่แล้ว โดยมากก็มักอยู่รวมกันแต่ในกรุง ใน
 เมือง ที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรืออำเภอบางแห่งเท่านั้น ส่วนตาม
 ชนบทที่ห่างไกลออกไป ไม่มีแพทย์แผนปัจจุบันใช้เลย ราษฎรก็จึงใช้
 รากไม้ใบยา และรักษาตัวกันไปตามยถากรรม จะได้พบแพทย์ก็เมื่อ
 แพทย์ออกไปตรวจ นานๆสักครั้งหนึ่ง หรือเมื่อมีโรคคิดต่อเกิดขึ้นเท่านั้น
 โรคบางอย่างซึ่งไม่น่าจะตาย ก็ปรากฏว่ามีตายกันปีละมาก ๆ เช่น ใช้
 จับต้นเป็นต้น ในจำนวนพดเมืองประเทศสยาม ๓๒ ตำบลคนนั้น เมื่อ
 กล่าวโดยทั่วไป ควรจะมีแพทย์แผนปัจจุบันอย่างน้อย ๖,๐๐๐ คน คือ
 อัตราแพทย์ ๓ คนต่อพดเมือง ๒,๐๐๐ คน และต้องพยายามให้มีการจ่าย
 ทั่วถึงกันตามท้องที่ อัตราแพทย์ ๓ คนต่อพดเมือง ๒,๐๐๐ คนนั้น เป็น
 อัตราค่าในนานาประเทศอยู่แล้ว อย่างสูงเขาคือถึงอัตราแพทย์ ๓ คน
 ต่อพดเมือง ๓,๐๐๐ คน แต่จำนวนแพทย์ที่กล่าวมานี้ กว่าจะมีได้ใน
 ประเทศสยามยังอีกนานหนัก ฉะนั้นในชนนควรจะมีแพทย์ให้ทั่วถึงทุก

ข้าพเจ้าก่อน หรืออย่างน้อยก็ควรมีในท้องที่อำเภอที่ห่างไกล หรืออำเภอ
ที่มีพลเมืองมาก ตลอดจนการดูแลสุขภาพด้วย

การบำรุงการแพทย์และการสาธารณสุขของประเทศนั้น เป็นการ
สำคัญยิ่งใด ย่อมเป็นที่เข้าใจกันดีในบรรดาเจ้าหน้าที่และผู้สนใจใน
การสาธารณสุข ซึ่งได้พยายามเอาใจใส่จัดทำมาแล้วเป็นอย่างดี ก่อน
สมัยเปลี่ยนระบอบการปกครอง อาทิเช่น พระเจ้าพญาเธอ กรมขุน
ไชยนาทนเรนทร อธิบดีพระองค์แรกของกรมสาธารณสุข ถัดมาก็คือ
หม่อมเจ้าสกลวรรณากร วรวรรณ พระยาบริรักษ์เวชการ ผู้แทน
อธิบดีกรมสาธารณสุขปัจจุบันนี้ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทั้งหลาย
สมเด็จพระเจ้าพญาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงวงศาตนาครินทร์ ก็ได้เอาพระทัย
สอดส่องช่วยเหลือพิเศษเป็นอันมาก แต่ก็ได้ผลดีขึ้นเพียงเท่าที่ปัจจุบันจะ
อำนวยให้ ในสมัยนั้นเท่านั้น

การแพทย์และการสาธารณสุข ข้าพเจ้าเห็นว่า รัฐบาลควรบำรุง
ให้ยิ่งขึ้นอีก และเหมาะกับการปกครองตามแบบรัฐธรรมนูญอย่างยิ่ง
เป็นการบำรุงพลเมืองซึ่งเป็นกำลังของชาติโดยตรง ชาติและประเทศ
จะมีอยู่ได้ก็เพราะคน และคนต้องมีอนามัยดี มีความรู้ดี ราษฎรจะ
มีอนามัยดี ก็เพราะมีแพทย์ และเจ้าหน้าที่ช่วยกันส่งเสริมเพียงพอและทั่ว
ถึงกัน

การบำรุงแพทย์นั้น ยังมีความเข้าใจต่างกันอยู่ว่า เป็นการบำรุง
 ด้วงแพทย์และเอกชนโดยตรง ข้าราชการเจ้าขอแถมตั้งว่าไม่เป็นความจริง
 เลย แพทย์นั้นกดขี่ตามหลักการและความมุ่งหมายอันแท้จริง ก็คือ
 ข้าราชการของราษฎรนั่นเอง เมื่อรัฐบาลเพิ่มจำนวนแพทย์ขึ้นได้มากและแพร่
 หลายเท่าใด ก็เท่ากับเพิ่มข้าให้แก่ราษฎร ที่ได้พิทักษ์รักษาอนามัย
 ให้แก่พสกนิกรได้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น พนักงานสาธารณสุขอื่น ๆ ซึ่งมี
 หน้าที่เกี่ยวข้องแก่การสาธารณสุขและเป็นกำลังของแพทย์นั้น ก็ควร
 พิจารณาเพิ่มขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน การลงทุนทำการแพทย์ การสาธารณสุข
 ของประเทศนั้น มักจะไม่มีผู้แต่เห็นกำไร เหมือนดังลงทุนสร้าง
 ทางรถไฟ พอร์ตไฟเบ็ดเตล็ดก็แต่เห็นเงินที่เดียว ส่วนทุนที่ลงไป
 ในการแพทย์และการสาธารณสุขนั้น ผลที่ได้แต่ไม่เห็น และไม่ได้มาเป็น
 ก่อนเป็นส่วน เป็นรายได้อื่นๆ ในกิจการต่างๆ ทั่วไป นี่เป็นข้อ
 เดี่ยวเปรียบที่การแพทย์และการสาธารณสุขยังมิได้รับการบำรุง ถึงขนาด
 ข้าราชการขอเน้นให้เห็นความสำคัญอีกว่า การลงทุนบำรุงการแพทย์ การ
 สาธารณสุขนั้น คือการลงทุนอันสำคัญ เป็นการลงทุนเพื่อก่อสร้างสร้าง
 ตัวที่เดียว เป็นการลงทุนเพื่อบำรุงกายและใจของพสกนิกร ให้ประกอบ
 กิจการเป็นประโยชน์แก่ชาติและประเทศได้เต็มที่ ผลที่ได้จากกิจการ
 ต่าง ๆ นั้น คือกำไรของการแพทย์และการสาธารณสุข คนที่ไม่สบาย
 ย่อมทำอะไรให้ไม่ได้ ถ้าลงทุนรักษาคิดสัก ๓๐ บาท หรือ ๕๐ บาท

เมื่อหายแล้วยอมหาเงินได้อีกหลายร้อยบาท ฉันทัด การลงทุนจัดการ แพทย์และการสาธารณสุข บำรุงอนามัย ของพลเมืองเพื่อให้ศึกษาและ ทำการเต็มที่ ย่อมได้ กำไรจาก กิจการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นหลายเท่า ฉันทัด ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า รัฐบาลควรลงทุนบำรุงการแพทย์และสาธารณสุขของ ประเทศให้มากยิ่งขึ้น ฉันทัดที่จัดทำอยู่ทุกวันนี้ การที่ควรบำรุงอย่างใด จัด ทำอะไรก่อนและหลังนั้น ควรอยู่ในความดำริเริ่มของเจ้าหน้าที่ ดำเนิน การต่อไป และลงทุนบำรุงการศึกษาและการสาธารณสุข ประดุจลงทุน ปลูกไม้แก่น อันเป็นสิ่งถาวรยิ่งยง ดีกว่าที่จะลงทุนการอื่น ๆ ก่อน เท่า กับเป็นการลงทุนปลูกไม้ล้มลุก

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ เมื่อได้ พังคำอธิบายของสมาชิกทั้ง ๒ คน ก็เพราะเหตุนี้ แต่เมื่อก่อนนั้น ข้าพเจ้าก็นึกอยู่เหมือนกันว่า เรื่อง ต่างๆ เหล่านี้ เราไทยรัฐบาล เราว่ารัฐบาลต่างๆ แต่เราหาได้ คิดดู บ้างไม่ว่า บ้านเราเกี่ยวกับหลายอย่างที่ทำไปไม่ได้ อย่างนั้น เช่น เป็นต้น ว่า หากว่าแพทย์ขเกยจ ก็น่าขเกยจ เพราะเหตุว่า สมมุติว่า อยู่ จังหวัดนี้ เขาบอกว่าคนไข้ป่วยอยู่ที่โน้น พอจะไป หนทางก็ไม่มีไป มันไกลกันอย่างนี้ คนอยู่ที่ไหนมากก็แพทยอยู่ทนน จะเอาแพทย์ไป วางไว้ตามหมู่บ้านตามตำบลต่างๆ แพทย์ก็ไม่มีอะไรจะกิน เป็นความ จำเป็นจริงๆ บ้านเราไม่ได้จัดการวางหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

ท่านทั้งหลายโปรดออกจากบางชื่อ หรือโปรดออกไปจากพระนคร ท่านจะ
 แสดงเห็นว่า บ้านเป็นหย่อมๆ อยู่ห่างไกลกัน มีคนหย่อมละ ๕ คน ๓๐ คน
 ท่านจะหาแพทย์ที่ใหม่ไปรักษา ถึงแม้แพทย์จรมัรรมยาที่ดื่ก็เต็มที ถ้าถ้าไม่
 วินิจฉัยให้ดีก็เกิน นี่แต่เห็นตัวอย่างเช่นนี้ เพราะฉะนั้นท่านจะโทษ
 มัรรมยา หรือโทษเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่ได้ ถ้าบ้านเมืองเราเรียบอย่างแผนที่
 งามไว้จัดการปกครองใหม่ ถ้ารัฐบาตไม่ทำหรือถ้าชาชนผู้ไม่ทำอย่างนั้น
 ควรโทษ ควรว่า เรื่องเหล่านี้ ควรเอาไว้ให้ได้ตั้งใจ เมื่อจัดระเบียบ
 บ้านเมืองแล้ว แต่เราก็จะต้องพยายามกระทำ เท่าที่ข้าพเจ้าแต่ละคน
 ของข้าพเจ้าแสดงนโยบายไปให้ฟังแล้วว่า ถ้าชาชนผู้จะทำอะไรได้บ้าง
 ที่จะทำให้ก้าวหน้าไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะดำเนินตามนโยบายที่แสดง
 ไว้ดังนี้

ขุนวรสิทธิ์สุทรคุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่
 เท่าที่ท่านรัฐบาตแสดงมาเมื่อครั้ง ความจริงข้าพเจ้าไม่ได้ร้องเรียนขึ้น
 เพื่อจะให้รัฐบาตทำในสิ่งที่ไม่สามารถจะทำได้ ไม่ได้มีความประสงค์จะ
 ให้ทำไปทั่วทุกตำบลหรือทุกหัวระแหง ต้องการขยายให้มากกว่าที่ได้ทำไป
 แล้วเท่านั้น อีกประการหนึ่ง รัฐบาตได้แสดงแล้วว่าจะต้องบำรุงอนามัย
 ตามความเข้าใจของข้าพเจ้าว่า คงมีทุนอยู่แต่จึงทำได้เช่นนั้น ก็
 เมื่อเป็นเช่นนั้น ถึงเวลาอันสมควรแล้วหรือยังแต่ที่รัฐบาตจะรีบเร่งทำไป
 อย่างน้อยก็ควรมีแพทย์อำเภอละ ๑ คน หรือไม่ก็ขอให้แพทย์อย่างที

รัฐบาลว่า เสนารักษ์ไปประจำ เพียงเงินเดือน ๆ ละ ๔๐ บาท หรือ ๔๕ บาท ต่ำกว่าค่าบดหนึ่ง ๆ มีพดเมืองตั้งหลายหมื่นคน แต่ไม่มีแพทย์ เดยงักคน

นายจำรัส มหาวงศ์นนท์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดน่าน กล่าวว่ ตามค่าบดเคยมีแพทย์หลวงประจำค่าบดอยู่แล้ว เพียงหนึ่งชาติอยู่ที่ว่า ขอเบิกจากรัฐบาลที่แพทย์ประจำจังหวัด แพทย์ประจำจังหวัดก็ไม่ให้ ต้องใช้ยารากไม้ต่าง ๆ เมื่อราษฎรไปหานายแพทย์ประจำจังหวัดรักษา นายแพทย์ประจำจังหวัดก็ถือเอื้อน ไม่ค่อยจะไป กระทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนมาก ถ้าหากรัฐบาลโปรดตั้งแพทย์ประจำจังหวัด ให้จ่ายยาให้แพทย์ประจำตำบลได้ จะได้รับความกรุณาไม่น้อย

นายคาบเทียม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวว่ ตามที่ท่านสมาชิกทั้งหลายได้อภิปรายไปแล้วว่า ใครจะขอให้ รัฐบาล มีแพทย์ตามอำเภอต่าง ๆ นั้น รัฐบาลก็ได้ตกลงแล้วว่า เวลาที่รัฐบาล ไม่สามารถจะจัดการส่งแพทย์ไปให้ทันที่วงที่ได้ ด้วยเหตุขาดแคลนในเรื่องการเงิน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายมหาดไทยก็ดี หรือผู้แทนราษฎรก็ดี ควรจะแนะนำผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทาง แพทย์แผนปัจจุบัน ให้ไปตามอำเภอต่าง ๆ ก็จะทำให้ค่อยบรรเทาทุกข์ อันนั้นไปได้บ้าง หวังใจว่า ผู้แทนราษฎรจะขอร้องฝ่ายเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ผู้ที่เป็นแพทย์ ก็จะมีความยินดี ไปประจำตามอำเภอ

ต่าง ๆ และพยายามสนับสนุน ให้แพทย์ได้ ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี
เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วแพทย์ ท้อออกไปประจำอยู่นั้น คงจะมีเหตุยกยาคิดไปบ้าง
เราคงจะขายให้แก่พลเมือง พลเมืองก็จะได้รับความสุขจากแพทย์ที่ไป
ประจำชั่วคราวนั้น แต่ต่อไปภายหน้า รัฐบาลจะส่งแพทย์ไปประจำ
ตามอำเภอต่าง ๆ เราก็ไม่จำเป็นต้องใช้แพทย์ที่เขาไปขายยา หรือขอความ
ช่วยเหลือจากแพทย์ที่เขาไปขายยานั่น

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เรื่องที่อภิปรายกันนี้ ข้าพเจ้าขอคิด
บอกว่า รัฐบาลจะได้เข้าไปพิจารณาและจะได้ คิดว่าจะลงมือทำตาม
ที่ข้าพเจ้ากล่าวนี้ สำหรับพวกเสนาบดีที่จะเอาพวกทหารไปช่วยกันเห็นจะ
ได้ราบรื่น งบประมาณนั้นเห็นจะไม่ได้ ต้องรอมงบประมาณ
แต่ว่าบั้นจะได้ทำความตกลงกับสาธารณสุข และฝ่ายทหารให้เข้าร่วมมือ
กัน แล้วดำเนินการไปตามที่ข้าพเจ้าได้คิดนี้ หวังว่าจะสำเร็จในขั้นหน้า

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า เชิญนายเจื้อ ศรัยภักย์ ถวายกระทู้อ่าน
ที่ ๓๐ ต่อไป

นายเจื้อ ศรัยภักย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ตาม
โครงการนัดชดปรทานนั้น รัฐบาลดำริจะทำเฉพาะแต่มณฑลฝ่ายเหนือ
เท่านั้นหรือ เหตุใดไม่ทำในมณฑลฝ่ายใต้ด้วย แต่ดำริไว้แล้ว ขอ
กราบเรียนถามว่า ได้กะการไว้เพียงใด จะได้ลงมือจังหวัดใด เมื่อไร
เพราะประชาชนกำลัง กระทบทรมอบอยู่

เหตุที่ตามนั้น ขอบริเวณว่า ในมณฑลบักซี้ได้ ไซว่าพดเมืองจะมี ชาวพอไร่บริเวณโดยทั่ว ๆ ไปทุก ๆ อำเภอก็ห้ามได้ บางแห่งต้องฉางป่า ทำไร่ข้าวด้วยอีก ซึ่งเป็นกรจำเป็นของเขาที่จะต้องทำเช่นนั้น เพราะ ไม่มีที่กินทำนาพอ ถ้ารัฐบาลได้ช่วยเหลือในการทดน้ำด้วยบ้าง เชื่อว่า พดเมืองจะได้รับผลดียิ่งขึ้น ทั้งจำนวนข้าวและทคนเนื้อหา และบ่าวไม่ ซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งของชาติก็จะได้ไม่ถูกทำลายลงด้วย เชื่อว่าถ้า พดเมืองมีชาวพอเลี้ยงตัวและครอบครัวแล้ว ผลประโยชน์ของรัฐบาล ในทางภาษีอากร ก็จะได้เพิ่มขึ้นด้วย

ข้าพเจ้าจะขอยกจังหวัดสงขลาเป็นตัวอย่าง ในจังหวัดสงขลา ติดต่อกับต่างประเทศเมืองไทร เป็นต้น ข้าพเจ้าเห็นว่าจำเป็นที่รัฐบาล จะช่วยเหลือยิ่งนัก ผู้ที่ผ่านไปมาในจังหวัดนี้กับจังหวัดไทรบุรี คงทราบ ดีว่าแตกต่างกันอย่างไร ในเมืองไทรบุรีเขามักการช่วยเหลือชาวนาได้ เป็นอย่างดี แต่ในจังหวัดสงขลาไม่มี จังหวัดสงขลามีคนถึง ๔๔๐,๐๐๐ ไร่เศษ รัฐบาลได้จัดการเก็บค่านามาตั้ง ร.ศ. ๓๒๔ จนกระทั่งบัดนี้ได้ ๒๘ ปีแล้ว แต่เดิม นายจังหวัดสงขลาเก็บค่านาชั้นเบญจ คือไร่ ละ ๔๐ สตางค์ เวदानเป็นหน้าจัตวา

รัฐบาลเก็บเก็บค่านาสูง แต่ไม่ได้จัดการช่วยเหลือบำรุงชาวนา ในการชลประทานเลย ชาวนาเป็นเจ้าของที่ดินเองมากมายทีเดียว การ เพราะปลูกก็มีมาก แต่ไม่ได้ รับประโยชน์จากการชลประทาน บัดนี้

ข้าพเจ้าแฉะราษฎรทั่วไปมีความประสงค์เป็นอย่างยิ่งว่า ขอให้รัฐบาล
จัดการให้มีเขตประทานโดยเร็ว ข้าพเจ้าขอขอบคุณไว้ล่วงหน้าด้วย

นายกรัฐมนตรีก่อว่าว่า ในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าจะขอเข้าไปหารือ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ เพราะมัวดยืดยื้อ ไม่ได้มาในฉันท
แต่ข้าพเจ้าขอชี้แจงในเรื่องการทำมาหากินแถบมณฑลไค้อ๊กสักหน่อย คือ
ที่นั่น ข้าพเจ้าที่เคยไปมาแต่ได้ไปอยู่แต่ไปเที่ยวมาครั้งหนึ่ง รู้สึกกับ
ทั้งได้ข่าวมาในคราวนี้ ซึ่งเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำอะไรต่าง ๆ ฉันท
แต่ทางมณฑลไค้อ๊กไม่ได้เดือดร้อน การค้าขายของ ได้ขายกันไป
อย่างเร็วปรือย ไม่เหมือนกับมณฑลอื่นใน การการค้าขายตลอด
จนราคายังเหมือนปกติ ได้ข่าวมาเช่นนั้น องค์ประมุขทรงเกล้าให้ฟังถึง
เรื่องการทำมาหากิน รู้สึกว่าไม่ค่อยจะเป็นห่วงอะไรมากมายนัก ที่นั่นพูด
ถึงเรื่องการทำมา บ้านเราเห็นจะถือเอาการทำมาบ้านเราคือไป แต่
ข้าพเจ้าไม่ออก ก็เห็นว่าจะทำให้ราษฎรมั่งคั่งไม่ได้ ทางมณฑล
มณฑลไค้อ๊กที่คิดสำหรับเพราะปลูกอย่างอื่น ข้าพเจ้าเห็นจำเหมาะกว่าที่จะ
มาเปลี่ยนเบนนา เท่าที่สมัครกอบิปรายเมือกนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าทางแถว
โน้น ควรจะปลูกยางหรือฝ้ายหรือพันธุ์ไม้อื่น ๆ ที่เหมาะแก่ภูมิประเทศ
เหล่านี้ การทำมาเป็นของที่แทบทุกคนรู้สึกว่าถนัด ถ้าเป็นคนบ้านนอก
เธอก็โค่นไม้ทำมาเสมอ เพราะฉันทข้าพเจ้าจึงต้องเดือดเพื่อ ข้าพเจ้า
อยากจะกดทับใจให้พี่น้องหันเข้าหาทางอื่นเดี่ยบบ้าง เช่นเป็นต้นว่า ทำ

การกลักรวม เลี้ยงสัตว์ ปลูกฝ้าย ปลูกพริก หอม กระเทียม อะไรต่างๆ
 เหล่านี้ บางที่จะเหมาะกว่ากรรมัง ถ้าพากันปลูกข้าวเต็มหมัด ข้าวขาย
 ไม่ออก ก็จะเดือนร้อน ถ้าเราถนัดไปจัดการทำเสียใหม่ ที่ดินตำบล
 ที่ควรปลูกข้าวก็ปลูกข้าว ส่วนที่ดินที่ปลูกอย่างอื่นได้ ก็ควรปลูกอย่าง
 อื่น จะดีกรรมัง ของวิจิตรณัยคุณ ถ้าท่านผู้แทนราษฎรกลับไปแนะนำให้
 ราษฎรดับความคิดเสียบ้าง บางที่จะเป็นประโยชน์แก่เขาเอง และเป็น
 ประโยชน์แก่ชาติสืบไป

นายเชื้อ ศรัยภักย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ตาม
 ที่เจ้าคุณนายภอชบายนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นพระเดชพระคุณส่วนหนึ่ง
 ตามที่ได้กราบเรียนเรื่องให้มีการชดประทานนั้น เป็นหลักของการเพาะ
 ปลูกโดยทั่วไป ไม่เฉพาะแต่การทำนา การชดประทานในที่แห่งนี้ย่อม
 ควรจะต้องทดและรักษาไว้ ในที่แห่งนี้ก็มี การทดน้ำระบายน้ำ ข้าพเจ้า
 เป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา และข้าพเจ้าได้เคยทำการเพาะปลูกด้วย
 ตนเองแล้วและเคยเป็นกำนันมาแล้ว โดยแท้จริงข้าพเจ้าได้เคยนอนกับ
 ราษฎรมาแล้วไม่ใช่จะไปเฉพาะตรวจการชั่วคราว ข้าพเจ้าเคยอยู่กับ
 ราษฎรมา ๓๐ กว่าปี จริงอยู่ ตามที่เจ้าคุณนายภอชบายนั้น ข้าพเจ้า
 แต่ความความเป็นไปอันแท้จริงของพดเมื่อนั้น ชนคณต้องมีความบำรุงเลี้ยง
 ดับและครอบครัวยุติกัน จังจะมีของอดิเรกประกอบที่หลัง แต่ใน
 ในจังหวัดสงขลาโดยมากอยู่วิมญูเราทั่วไป ข้าพเจ้าไม่พอบริโภคน้อง
 ทำไว้ทุกปี เจ้าคุณสมุหเทศาภิบาลได้เคยบังคับไม่ให้ราษฎรต่างน้ำ ทำ

ไว้ซ้ำ ข้อบังคับนั้นตราลงไปแล้ว ด้วยเหตุที่ว่าราษฎรไม่มีที่คิดทำ
 มาพอจึงต้องเลิกที่คิดเหล่านั้นไม่เฉพาะแต่จะทำมาอย่างเดียว จะ
 ทำการเพาะปลูกไม้ล้มลุกอย่างอื่นก็ได้ ในเรื่องสวนยางนั้นเคย
 มีปลูกกันขึ้นแล้ว จนถึงแก่เจ้าของสวนต้องทิ้งไว้รกเป็นป่าพงไป
 หมด เพราะไม่มีทุนที่จะทำ ราคาขายตกต่ำ เจ้าคุณศรีธรรมราช
 ได้เคยส่งชื่อ พันธุ์ ผายมาจากอินเดีย ให้ราษฎรปลูกทดลองแล้ว
 แต่ผลไม่สำเร็จ ด้วยเหตุที่มณฑลมักซ์ ได้มีฝนตกตลอดปี ต้นผาย
 ไม่ชอบน้ำ ข้าพเจ้าเห็นว่า เมื่อได้มีการชดประทานโดยรัฐบาล
 ได้พิจารณาที่ช่วยเหลือ ราษฎรปลูกข้าวพอกินแล้ว ปลูกต้นไม้ล้ม
 ลุก เช่นถั่วดีสง ก็จะเป็นประโยชน์และส่งเสริมเป็นสินค้าขายไปต่าง
 ประเทศได้ ด้วยเวลานี้เราใช้สินค้าน้ำมัน ซึ่งถนอมมาจากถั่วเมือง
 จีนมากมายนัก หากราษฎรของเราได้มีข้าวพอรับประทานแล้ว การ
 อื่นๆก็คงไม่ขัดข้อง ถ้าจะจนกว่าราษฎรเดิกร้อนเสียก่อน ประคอง
 ทำนุบำรุงประเทศคุณประโยชน์เคยเด่นเมื่อวันก่อนนั้นก่อนว่า ราษฎรมณฑล
 ผายเห็นอยู่ในกลางทะเลร้างเช่นนั้นแหละ ข้าพเจ้าซึ่งเป็นผู้แทนราษฎร
 มา ก็จะไปประโยชน์ ที่ไม่สามารคนจะนำความทุกข์อันแท้จริงของเขา
 มาแสดงในสภาฯ ได้

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
 กล่าวคำ ตามที่ตมาชิกได้เสนอถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ

ถึงนโยบายชุด ประจักษ์ และเจ้าคุณนายกรัฐมนตร์ ได้ตอบผู้แทน
 ราษฎรหมณฑลทักษิณ ได้ ไปแล้วนั้น ได้ความว่า องค์พระมหาราชชาติและ
 นายกรัฐมนตร์ได้ไปทางทักษิณ ได้ แล่งว่าชาวทักษิณ ได้ไม่สู้จะเดือดร้อน
 ทางเศรษฐกิจนักในเรื่องเศรษฐกิจตกต่ำ ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้แทน
 ราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราชขอกราบเรียนให้ทราบทั่ว สำหรับการ
 ทำนาซึ่งเป็นกระดูกสันหลัง ตามที่เจ้าคุณได้กล่าวมาแต่ก่อนนั้นเป็นความจริง
 เชื่อว่าจะขาดเสียไม่ได้ เท่าที่รัฐบาลได้แนะนำให้เกิดเงินอาชีพเป็นอย่าง
 ชั่วคราว ราษฎรที่นั่นมีความพอใจพอใจ และได้ความว่าเปลี่ยนอาชีพ
 หหลายครั้ง เช่นการเลี้ยงสัตว์ การทำสวนยาง ตลอดจนการทำไร่ฝ้าย
 แต่ข้ออุปสรรคเท่าที่จะพูดคือไปนี้ ไม่ใช่จะปรักปรำรัฐบาลเลย ที่จริง
 รัฐบาลไม่ได้เห็นใจแต่เสียเลย จึงทำให้ราษฎรที่ลงทุนลงแรงทำไปไม่
 ได้รับผลพอที่จะเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ข้าพเจ้าเคยมีความกังวลหลาย
 ร้อยตัว แต่ภายใน ๗ วันก็ตายหมด เพราะไม่มีสัตว์แพทย์ไปแนะนำ
 ให้การรักษา การปลูกฝ้ายปลูกตะพุงก็ไม่มีการขายเป็นการค้าด้วยเช่นกัน
 เพราะฉะนั้นในการที่จะแนะนำช่วยเหลือราษฎรทางทักษิณได้บ้าง ก็สมควร
 ส่วนที่จะให้เปลี่ยนอาชีพเป็นอย่างอื่นนั้น ก็จะไปแนะนำให้ราษฎรทาง
 ทักษิณได้ทราบ แต่ต้องมีสัตว์แพทย์แก่ โรคระบาดซึ่งเกิดขึ้นโดยรวดเร็ว
 ดังได้กราบเรียนมาแต่ก่อนท่วงที

นายกรัฐมนตรีก่อว่า ในเรื่องสัตว์เกิดโรครบาคนี้จริง
 ข้าพเจ้าเองก็ได้ไปแต่เห็นในที่ต่างๆ สัตว์แพทย์ของเราขาดมือมากทาง
 ทหารก็มีจำนวนน้อย แต่เช่นนั้นเราก็ได้ช่วยเหลือเหมือนกัน แต่ทาง
 บัณฑิตได้ติดต่อเชื่อม โภคอาหารมาอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งข้าพเจ้าก็เพิ่ง
 มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้เข้าใจในเรื่องนี้มากนัก
 แต่ข้าพเจ้านึกว่า ค่อยไปนั้นก็จะได้คิดหาหนทางที่จะให้ตรวจตราดู
 ส่วนเรื่องชลประทานนั้น ขอตอบว่าไม่มีความรู้ เพราะฉะนั้นจะต้อง
 ไปถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตราธิการว่า ได้คำอธิบาย
 ไว้สำหรับบัณฑิตบ้างหรือเปล่า แล้วจะได้ตอบให้ทราบในภายหลัง

นายมังกร สามเสน ก่อว่า ตามที่ได้ขี้อภิปรายกันมานานแล้ว
 ข้าพเจ้าได้ยื่นญัตติขอให้ตั้งกรมวิชาการไว้ในเรื่องเศรษฐกิจ เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าขอมอบให้รัฐบาลพิจารณาว่า รัฐบาลจะตั้งกรมวิชาการ
 นี้หรือจะให้สภาผู้แทนราษฎรตั้ง ขอให้เราลงเรือดำเดียวกันและพาย
 พร้อมกัน จะดีกว่าต่างคนต่างพายคนละลำเพื่อจะได้ได้เร็วเร็ว
 (แต่นายมังกร สามเสน ได้นำหนังสือมอบให้รัฐบาล)

นายถวัลย์ ภูธร เวสต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ ก่อว่า
 ในเรื่องที่สุดกันถึงเรื่องการทำนา ข้าพเจ้าได้ทราบมาว่า ทางบัณฑิต
 ได้ในจังหวัดสงขลา พวกราษฎรทำนากันอย่างใช้วิธีใช้ควาย ไม่รู้
 จักใช้ไถ เก็บข้าวก็เก็บที่ระวง แม้จะใช้วิธีแตกเปลี่ยนกันจะ

เหมาะกว่า ถ้าทางบก ขัดข้องการข้ามคอคอง หรือ ข้างทางจังหวัด
ที่ข้าพเจ้าอยู่ หรือต้องการที่คนขี่ขอให้ ไปยังจังหวัดที่ข้าพเจ้า ยังมี
มีคนขี่มาก

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ในการที่นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นในการขอประทานว่า จะ
มีได้หรือไม่นั้นต้องถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ เดี่ยว
สมาชิกผู้หนึ่งแสดงความเห็นในทำนองผู้ชำนาญ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการ
อภิปรายเกินสมควร ไปสักหน่อย

นายทองม้วน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่า เรื่องที่สมาชิกได้ตั้งกระทู้ถามรัฐบาลนี้ รัฐบาล
ก็รับรองว่าจะพิจารณาและจัดทำตามสมควร ถ้าจะทำในที่ใดแล้ว ขอ
ได้โปรดพิจารณาให้สมควรภาคทัณฑ์ไปด้วย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า มีมติกระทู้ถามหมดแล้ว ระเบียบวาระ
ก็เป็นอันสิ้นสุดเพียงนี้ด้วย

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า
นี่ก็เป็นเวลาเท่าไรหมดระเบียบวาระแล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอข้อปรึกษา
ถามเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องด่วนตามข้อบังคับ ๔๔ ค. คือ ทั้งข้าพเจ้าและ
ผู้อื่นอีกมากใครจะทราบบ้าง ในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ
พระราชดำเนินเพื่อศึกษาพระเนตรยังประเทศอเมริกาในครั้ง

๑. ขณะที่ประทับอยู่ภายในพระราชอาณาจักร รัฐบาลได้ดำริ
จัดการป้องกันเพื่อความปลอดภัยถวายองค์พระประมุขบ้างหรือไม่ และ
ถ้าได้จัดการ จัดการไปแล้วอย่างไรบ้าง

๒. ขณะที่เสด็จฯ อยู่ภายนอกพระราชอาณาจักร รัฐบาลได้
ดำริจัดการป้องกัน เพื่อรักษาความปลอดภัยถวายองค์พระประมุขบ้าง
หรือไม่ ถ้าได้ดำริ รัฐบาลดำริจัดการเรื่องนี้อย่างไรบ้าง

ที่ข้าพเจ้าถามขึ้นมาเช่นนี้ก็เพราะว่าราษฎรเป็นห่วง และเคารพองค์
พระประมุขมาก ซึ่งดังเกิดได้จากวันที่ตั้งเสด็จฯ ถ้ารัฐบาลแสดง
จะบรรเทาความเป็นห่วงของราษฎรลงได้มาก

๓. ก่อนที่จะเสด็จฯ ทรงเรือพระที่นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวได้ตรัสอะไรแก่เจ้าคุณนายกรัชมณฑลบ้าง และได้ข่าวว่าในหลวง
ทรงเป็นห่วงราษฎรมากนัก มีความจริงเพียงไร

ประธานสภาฯ กล่าวหาว่า การซักถามต้องเนื่องแต่รัฐบาลแสดง
นโยบาย ถ้าจะเป็นการซักถามต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นมาก่อน

นายทองอยู่ ทูมพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครบุรี กล่าวหาว่า
เท่าที่ทราบมานั้นเป็นญัตติควมตามข้อ ๔๕ ค.

ประธานสภาฯ กล่าวหาว่า ไม่ใช่ญัตติ ถ้าเป็นกรรมาธิการ
ทำเป็นลายลักษณ์อักษร

หอดวงวรมติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าววา
ข้าพเจ้าขอซักถามสัก ๒-๓ ข้อ ในเรื่องที่ยูบาคได้แถลงนโยบาย
ไปแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าววา หมาดระเบียบจวาระแล้ว คุณหอดวง
จะตามเรื่องใหม่หรือเก่า

หอดวงวรมติปริชา กล่าววา ตามเรื่องใหม่ที่รัฐบาคได้แถลง
นโยบายไปเมื่อก่อน*

ประธานสภาฯ กล่าววา ตามได้ แต่ต้องตามในระหว่างกำลัง
ตอบกันในเรื่องนั้นบาคหมาดระเบียบจวาระแล้ว

นายทองอยู่ พุฒพิณ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าววา
การถามนี้ ข้าพเจ้ายิ่งสงสัย เพราะเมื่อวันจันทร์ ที่แล้วมา ขุนสงมาหารฯ
ได้ถามตำแหน่งเจ้าของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาคก็ตอบได้ บาค
ข้าพเจ้ารอถามท่านเองเดี๋ยวกันเช่นนั้น จะตอบได้หรือไม่

ประธานสภาฯ กล่าววา ฉะเพาะเรื่องก่อนท่าน^๕ เรื่องนั้นเป็น
เรื่องลับเต้ๆ^๕ ซึ่งมีหมายกระทรวง จึงออกแล้ว

นายกรรัฐมนตรี ขออนุญาตที่ประชุมให้หม่อมเจ้าจรวรณไวทย
กรฯ ทรงแถลงเพิ่มเติมถึงเรื่องก่อน

ประธานสภาฯ อนุมัติ

หม่อมเจ้าวรรณโทยากร วรวรรณ ทรงแถลงว่า การที่รัฐบาล
 ตอบท่านขุนส่งอาหาร ฯ นั้น เนื่องจากกำหนดการที่รัฐบาลแจก คือ
 แปลว่าที่รัฐบาลแถลงต่อสภา ฯ เพราะฉะนั้นไม่ใช่คำถามอย่างที่ท่าน
 ส่งมาอีกแน่นอน คำถามของขุนส่งอาหาร ฯ ในวันนี้ เนื่องจากหมาย
 กำหนดการที่รัฐบาลแจก แต่คำถามในวันนี้ เป็นคำถามใหม่ ควร
 ตั้งตามกระทู้ถาม ซึ่งต้องมีผู้รับรอง ๔ ท่าน

หุดจวงวินิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่่า ขอ
 ให้ที่ปรึกษาทรงอธิบายว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิจะถามหรือไม่

ประธานสภา ฯ อนุมัติ

หม่อมเจ้าวรรณโทยากร วรวรรณ ทรงแถลงว่า ต้องเป็น
 กระทู้ถามใหม่ เพราะว่าการซักถามนั้นต้องต่อเนื่องกันทันที มาจาก
 คำแถลงของรัฐบาล ท่านผู้แทนฯ ได้ให้ตายท่านได้ซักถามไปมา เจ้า
 คุณนายกรมมนตรีก็ได้แถลงตอบในการอภิปรายนั้น แต่ว่าการซักถาม
 การอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ทั้งเจ้าคุณประธานสภา ฯ ก็ได้แถลงว่า
 หมดระเบียบวาระแล้ว ถ้าจะตั้งคำถาม ก็ตั้งถามตามระเบียบ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่่า
 สำหรับคราวนี้ ข้าพเจ้าจะเสนอญัตติด้วยมีสมาชิกรับรองแล้ว

ประธานสภา ฯ กล่าวว่่า เสนอเป็นลายลักษณ์อักษรได้ มีด้น
 ระเบียบวาระสิ้นสุดลงแล้ว บัดประชุม

เด็กประชุมเวตา ๑๖,๔๒ นาฬิกา

ร.ต. เนตร		ป้าคำบุญ - หลง
สมอาหาร		นายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์
สนิท		ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
ประเจด		ศิริ อินทร
ตรวจแก้	๒๔/๑๐/๗๖	บุญช่วย สุนทรรัตน์ สนั่น ประวาทะนาวิณ จ๋บใจ พาทุรักษ์ ผู้จกรายงานการประชุม หลวงคหกรรรมบดี เดชาธิการสภาผู้แทนราษฎร
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		
แทนประธาน ฯ		

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร